

پشت‌بوم

غیبت سؤال برانگیز خانه تجسمی

حسین هاشم‌پور

● وقتی سه‌شنبه ۱۲ آذر در همین ستون زیر تیتَر «خانه هنرهای جسمی کجاست؟» نوشتم: «خانه تئاتر، خانه سینما، خانه موسیقی داریم؛ اما خانه تجسمی کجاست؟ این فقدان چنان عیان است که حالا‌حالا‌ها می‌توان برای آن علامت سؤال و تعجب گذاشت...» برخی دوستان گلیزه کردند «در آغاز استقرار دولت یازدهم، هر وقت این حرف‌هاست، تجسمی در سال‌های سخت دولت‌های نهم و دهم بدون کمک‌های حداقلی دولت به توسعه دست یافته و چه نیازی به خانه تجسمی دارد؟». این روزها دو اتفاق بسیار مهم رخ داده که نشان می‌دهد نبود خانه تجسمی چه آسیبی به هنرمندان این عرصه زده است:

یک: با ابتکار تحسین برانگیز سیدرضا صالحی‌امیری، مدیرعامل‌های خانه‌های موسیقی، سینما و تئاتر به‌عنوان هیئت‌مدیره صندوق اعتباری هنر منصوب شده‌اند؛ اما خبری از نماینده هنرهای تجسمی نیست. کمترین کار این صندوق، امور بیمه هنرمندان است.

دو: در اتفاقی زیرساختی، وزیر فرهنگ ابتدای سال از تلاش دولت یازدهم برای تصویب طرح تشکیل سازمان نظام هنری در کمیسیون فرهنگی دولت خبر داد. او گفت: «دوست داریم مانند نهادهایی نظیر سازمان نظام پزشکی، نظام مهندسی و... سازمانی تحت عنوان «سازمان نظام هنری» داشته باشیم که به همین منظور طرحی در قالب پیش‌نویس از سوی سر خانه سینما، موسیقی و تئاتر نوشته شده که قرار به این است این طرح در کمیسیون فرهنگی دولت به تصویب رسیده و بعد وارد سبک قانونی اجرا شود». مشاهده می‌کنید خبری از نمایندگان هنرهای تجسمی نیست؛ چون فاقد یک تشکل سازمان‌یافته هستند.

سه: حال پرسش اینجاست که چرا انجمن‌های نقاشان، مجسمه‌سازان، گرافیک و... لب به شکوایه باز نمی‌کنند و برای بردن این خلأ، چاره‌اندیشی پیش نمی‌گیرند؟

چهار: وقتی دولت تأکید دارد کاهش تصدی‌گری بنای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است و باید تمام امور فرهنگی و هنری به اصناف واگذار شود؛ وقتی وزیر فرهنگ خبر می‌دهد: «در حوزه نمایشگاه کتاب، صنف ناشران و در بخش‌های موسیقی، سینما و تئاتر، امور به اصنافی مانند خانه تئاتر، خانه سینما و خانه موسیقی واگذار شده و می‌شود». چرا مرکز هنرهای تجسمی ارشاد برای تأسیس خانه تجسمی به انجمن‌ها مشورت نمی‌دهد و ضرورت استیفای حقوق هنرمندان را بیکری نمی‌کند؟

پنج: این در حالی است که سال‌هاست خانم لیلی گلستان به نمایندگی از گروه هفت‌نگاه، خواهان تالسیس اتحادیه گالری‌داران هستند و با موانعی که پیش پای خود دیده‌اند، به انجمن گالری‌داران هم راضی شده‌اند؛ اما همچنان خبری نیست، به حتم اگر پشتیبانی پیش‌برنده دولت باری‌شان می‌کرد، اکنون یک نهاد به هنرهای تجسمی اضافه شده بود.

شش: دولت‌ها در گذرند؛ می‌آیند و می‌روند. آن دولتی در ذهن جامعه هنری مانا و ماندگار است که برای نهادسازی در هنر و تقویت آن قدم بردارد و حتی هزینه دهد.

خبر

آغاز به‌کار دبیر خانه جشنواره ملی سرچشمه‌سرخ

● **شرق:** هم‌زمان با اولین نشست شورای سیاست‌گذاری جشنواره ملی سرچشمه‌سرخ، دبیرخانه این جشنواره آغاز به کار کرد. حجت‌الاسلام‌المسلمین مودنی، معاون فرهنگی و امور اجتماعی بنیاد شهید و امور ایثارگران، در ابتدای این نشست با تأکید بر لزوم برگزاری فراگیر و درخ‌ور شان این جشنواره، به توصیه‌های اکید رهبر معظم انقلاب مبنی‌بر ضرورت اقدام هنرمندان در زمینه حادثه هفتم تیر اشاره کرد. در ادامه، اسکندر یارنسب، مدیرکل فرهنگی و تبلیغات بنیاد شهید و امور ایثارگران و دبیر جشنواره، ضمن اعطای احکام دبیران بخش‌های مختلف، از اعلام فراخوان عمومی برای ارسال آثار از سوی هنرمندان خبر داد. دکتر حبیب‌الله صادقی، دکتر غلامعلی طاهری، دکتر نظام‌الدین امامی‌فر، دکتر بهرام کلهرنیا، حسین چنغانی و رضا حسینی‌کار، از دبیران و داوران جشنواره سرچشمه‌سرخ، نیز در این نشست حضور داشتند و به بحث و تبادل‌نظر درباره اهداف و محورهای مربوط به برگزاری این جشنواره پرداختند. براساس این گزارش، جشنواره ملی هنرهای تجسمی سرچشمه‌سرخ یادبود شهدای هفتم تیر در دو بخش رقابتی و غیررقابتی با ارائه آثاری در قالب پوستر، نقاشی، هنر جدید و عکاسی برگزار خواهد شد. علاقه‌مندان می‌توانند آثار خود را برای شرکت در این جشنواره به دبیرخانه، واقع در تهران، خیابان آیت‌الله طالقانی (ره)، تقاطع خیابان شهید موسوی، موزه مرکزی شهدا تا تاریخ اول تیرماه ارسال کنند. شماره تماس ۰۲۱-۸۸۳۰۶۸۳۱ و رایانامه jashnavare.7tir@gmail.com راه‌های ارتباطی هنرمندان با دبیرخانه جشنواره ملی سرچشمه‌سرخ است.

خرابات

شمایل‌های مهجورمانده تاریخ

جواد طوسی

رابرت آلتمن، «کانال» و «خاکستر و الماس» آندره وایدا، متأسفانه سینمای جنگ ما در ادامه مسیرش توانست به حیات طبیعی خود ادامه دهد و صرفاً محدود به حرکت‌های جسته‌وگریخته و هرازگاه شد. علل اصلی را باید در فضای عمومی و سیاست‌زده جامعه و ایجاد حس انفعال و بی‌انگیزگی در اغلب فیلم‌سازان ریشه‌دار و دغدغه‌مند این ژانر و بازار گرم هویت‌باختگی در عرصه‌های فرهنگی ملاقلی‌پور، حاتمی‌کیا، درویش، حمیدزاد و تبریزی در محیط جبهه و جنگ باعث تنوع لحن و بیان ساختاری در این نوع سینما شد. ترکیب حس و غریزه و درک شهودی و ریشه‌های اعتقادی و ملی و خصایل سلحشورانه روزمندان بستر مناسبی فراهم کرد تا سینمای جنگ ما یک نمونه استثنایی در این ژانر شود. مقایسه کنیم فیلم‌های «مهاجر»، «دیده‌بان»، «از کرخه تا راین» حاتمی‌کیا و «پرواز در شب»، «سفر به چزابه»، «نجات‌یافتگان»، «هیوا» و «مرزعه پدری» ملاقلی‌پور، «هور در آتش» حمیدزاد، «کیمیا»، «سرزمین خورشید» و «دول» درویش و... «گیلانه» بنی‌اعتماد و «ملکه» باشه‌آهنگر و «روزهای زندگی» شیخ‌طادی را با فیلم‌های ضدجنگی چون «راه‌های افتخار» و «غلاف تمام‌فلزی» استانی کوریک، «ضیافت جنگی» برایان دی‌پالما، «اینگ آخراالزمان» فرانسیس فورد کوپولا، «جوخه» و «متولد چهارم ژوئیه» الیور استون، «شکارچی گوزن» مایکل چمپینو، «خط قرمز باریک» ترنس مالیک، «صلیب آئین» سام پکین‌یا، «بازگشت به خانه» هال اشبلی، «مَش»

● درخشنده؛ حمایت نمی‌شوم

فرانک آرتا؛ پوران درخشنده، کارگردان و تهیه‌کننده سینما، به اکران زود هنگام جدیدترین فیلمش، «زیر سقف دودی» اعتراض کرد. این کارگردان سینما در گفت‌وگو با «شرق» درباره دلیل اعتراض چنین گفت: «همان‌طور که می‌دانید، سال‌هاست که به

طور مستقل فیلم می‌سازم و در این مسیر همواره با سرمایه شخصی خودم کار و با انواع و اقسام مشکلات دست‌وپنجه نرم کرده‌ام، ولی فقط به دلیل عشق به مردم این عرصه را رها نکرده‌ام، اما متأسفانه همیشه در طول مسیر کاری‌ام کمتر مورد حمایت واقع شده‌ام.»

کارگردان فیلم «هیس! دخترها فریاد نمی‌زنند» در ادامه توضیح داد: «طبق مصوبه جلسه شورای صنفی نمایش در روز دوشنبه، هشتم خرداد، قرار شده فیلم «زیرسقف دودی» از ۱۷ خردادماه در سینماها نمایش داده شود. من از چنین تصمیمی واقعا تعجب کردم. چون قرار بود فیلم «زیر سقف دودی» عید فطر اکران شود. درحالی‌که بدون هیچ تبلیغاتی باید از چهارشنبه آینده فیلم را اکران کنم!»

او افزود: «آن زمان هم که فیلم‌هایم درباره کودک و نوجوان بود، هنگام اکران بدترین سانس‌ها به آنها

مضرب

شبکه‌های مجازی؛ ملی‌ترین رسانه‌ها

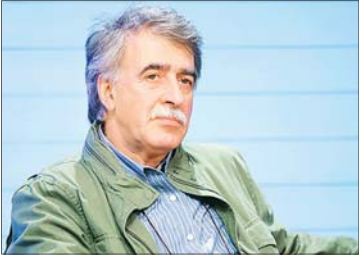

سمیه قاضی‌زاده

محمدجواد لاریجانی، است که سال‌هاست در حوزه‌های گوناگون و بعضاً نامرتبط اظهارنظر می‌کند. او با آوردن این ادله که «در تلاوت مذکور توجه به آیات تحت‌الشعاع قرار می‌گیرد و این امر خلاف موازین شرعی تلاوت است» پخش ربن را شرعی ندانسته. این فرضیه نه‌تنها کافی نیست که تمام افکارهایی را هم که در ۳۰ سال گذشته قرآن مشهود می‌برد، نمی‌دانست که قرار است پسر کوچکش، معنوی‌ترین دعای ایران را بخواند و بشود نماد شنیداری معنویت یک ملت؛ نویسی که با گفتن این و آن نه‌تنها حذف نمی‌شود که همچون بسیاری پدیده‌های دیگر جایگاهی به مراتب ماندگارتر از قبل پیدا می‌کند؛ مناجات‌گریبی که در همین روزهای منوعیت هم به‌عنوان اثر ملی ثبت شد و کام تلخ‌شده این سال‌ها را کمی شست. صدوسیما که در سال‌های اخیر پیوسته دوری‌گزینی‌اش را از هسته اصلی مردم نشان داده و در انتخابات اخیر ریاست‌جمهوری هم بار دیگر به این مسئله صحه گذاشت که موجب اعتراض حسن روحانی در یکی از میتینگ‌های گسترده انتخاباتی‌اش هم شد، اما این‌بار صدوسیما که هشت سال است سفره‌های افطار را از برکت این مناجات ناب بی‌بهره کرده، دیگری را هم در واکنش به درخواست مردم و برخی از مسئولان، خاصه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی همراه کرده است. عجیب‌ترین و برخوردنده‌ترین صحبت‌ها، آن را از دست بدهد.

به‌هرروی آنچه واضح است، حضور فعالانه مردم در شبکه‌های اجتماعی است و بی‌نیازی از پخش و شنیدن اثری همچون ربن از صدوسیما؛ چراکه سال‌هاست گوشی‌های موبایل اصلی‌ترین پیام‌رسان‌های مردمی هستند و شبکه‌های مجازی ملی‌ترین رسانه‌ها. ربنای شجریان هرگز مهر تأیید و ارج و قرب خود را از صدوسیما دریافت نکرده که بخواد به‌واسطه یک پیام پرشک وشبهه، آن را از دست بدهد.

● اسعدیان؛ به‌نفع فیلم است

بحرانی‌شدن وضعیت خانواده‌هاست و فیلم «زیر سقف دودی» به موضوع مهم طلاق عاطفی میان زوج‌ها می‌پردازد.»

کارگردان فیلم درباره نحوه حمایت از فیلم خود چنین گفت: «به‌نظم حالا فرصت مناسبی است که معاونت امور زنان و خانواده نهاد ریاست‌جمهوری پای کار بایانند و از چنین فیلمی حمایت کنند. به نظر مهم است که در این شرایط از فیلم‌های مستقلی مثل «زیرسقف دودی» حمایت شود. چون من با فیلم‌ساختن تجارت نمی‌کنم، و بعد از ۳۰ سال بهتر است از ما حمایت شود.»

کارگردان فیلم «پرندۀ کوچک خوشبختی»

نخل طلا به سوئد رفت

«کن» به وقت خداحافظی

نخل طلای امسال که اصلی‌ترین جایزه کن است و همه سینماگران دنیا، هر سال در آرزوی آن به سر می‌برند به فیلم «میدان» (The Square) رسید. این فیلم را «مربع» هم می‌توان ترجمه کرد و هر دو نام هم با داستان فیلم ارتباط دارند. کارگردان این فیلم روبن اوستلند (Ruben Östlund) سوئدی است که در پوست خود نمی‌گنجید، روی صحنه تصمیم به کارگردانی سالن گرفت و همه تماشاگران را به جبه‌زدن وادار کرد تا به این نحو همه را در شادی خود شریک کند. جایزه هفتادامی تولد کن هم به نیکول کیدمن رسید. این بازیگر استرالیایی هالیوود که کن را دو روز قبل ترک کرده بود، در ویدئویی از اینکه جایزه را به او داده بودند تشکر کرد.

جایزه بزرگ کن که دومین جایزه مهم جشنواره محسوب می‌شود، نصیب کارگردان فرانسوی رابین کامپیلو و فیلمش «۱۲۰ ضربه در دقیقه» شد.

جایزه کارگردانی هم به سوفیا کاپولا و فیلمش «طعمه‌ها» رسید. او هم که مثل نیکول کیدمن در کن حضور نداشت، متنی را نوشته بود که مارن آده کارگردان آلمانی و عضو هیئت داوران، برای همه خواند.

Getty Images

گوناگون

یادداشت اعتراضی دیزاینر ایرانی به سفیر ایتالیا در تهران

کاش سفارت‌ها نل بسازند نه دیوار

تورج مابری‌وند

● باعث خوشحالی من است که برنده جایزه مهمی از جغرافیای فرهنگی ایتالیا شدم.ام ۲۶ آوریل از سوی A'Design Awards برای دریافت جایزه به ایتالیا دعوت شدم. اما زمانی که برای دریافت «وقت سفارت» به کنسولگری ایتالیا در تهران رفتم، فرایند و رفتاری غافلگیرکننده و نامرتضی در جریان بود. اگرچه در تابلوی سفارت نوشته شده بود «برای گرفتن وقت به وب‌سایت مراجعه کنید» اما مراجعه‌های مکرر به وب‌سایت سفارت راه به جایی نمی‌برد و همه پرس‌وچوها می‌گفت تنها راه عملی، مراجعه به دلال‌هایی است که این روزها رابط میان ایرانیان و سفارت ایتالیا شده‌اند. آنها را برابر پول‌هایی که می‌گیرند، وقت‌های سفارت ایتالیا در تهران را می‌فروشند. اگرچه برچسب‌های دیوار سمارت می‌گوید که این روش‌ها «غیرقانونی» است اما مدیریت سفارت به گونه‌ای است که منجر به شکل‌گیری چنین پدیده‌های نامحترمانه و غیرقانونی می‌شود. وضعیتی که هم در ایران و هم در اروپا برای آن تلاش می‌کنند، در تناقض است. این یادداشت از این‌رو نوشته می‌شود که راه ارتباطی مستقیمی با سفارت و همکاران‌شان ممکن نیست، حتی نوشتن ایمیل هم کمترین کمک می‌کند، چراکه به ایمیل‌ها یا پاسخ داده نمی‌شود یا حجم میل‌باکس‌هاشان پر شده و ایمیل‌ها برگشت می‌خورند. تماس تلفنی هم به اعتراف آنچه در وب‌سایت نوشته شده، حال و ورزش مشخص است: «شماره‌گیری را چندین‌بار تکرار کنید تا تماس برقرار شود». من هرچه کردم برقرار نشد، پس تصمیم گرفتم به جای معامله با دلالان و سفر به ایتالیا و دیدار با اهالی فرهنگ آن کشور با انتشار این نامه در فضای عمومی با سفیر این کشور گفت‌وگو کنم، فکر می‌کنم این روش بهتری برای توسعه روابط فرهنگی بین ما خواهد بود. از سفیر محترم ایتالیا باید خواش کرد که این گلیزه را به دیگر سفارت‌های اتحادیه اروپا هم برساند تا هم‌قطارانش متوجه شوند مردم ایران از رفتارهایی که در سفارت‌های کشورهای اروپایی می‌شود شکایت دارند. ما در باورهای ایرانی‌مان معتقدیم «صلاح مملکت خویش خسران داند» و اجازه ورود به هر کشوری را خود آن کشور صادر می‌کند، اما به شیوه‌های مختلفی می‌تواند رفتار کند. رفتارهایی نامحترمانه و به دور از ادب، نه در شان هم‌وطنان من است، نه در شان کشورهای اتحادیه اروپا و نه در شان هیچ‌کدام از مردمان جهان. سفرای محترم باید در جریان باشند که چهره کسانی که در برابر سفارت‌شان ایستاده‌اند همه اخم‌کرده است. سفارتخانه‌های اروپایی در تهران، تصویری که از کشورهای خودشان در ذهن و خاطره ما می‌سازند، لزوماً تصویر محترمانه‌ای نیست و احتمالاً بازنامایی درستی هم از مردم و فرهنگشان نیست. آقای سفیر فعالیت‌های مجموعه تحت مدیریت شما نتیجه‌ای خلاف فلسفه وجودی‌اش پدید می‌آورد. این رفتارها نه‌تنها به توسعه روابط فرهنگی کمک نمی‌کنند که باعث دوری ملل از هم می‌شوند. کاش سفارت‌ها پلهایی میان ملت‌ها باشند، نه دیوارهای بلند.

زیر آسمان فیر وزماری

سایه‌روشن آماده نمایش

● **گروه هنر:** با پایان تدوین و صداگذاری فیلم «سایه‌روشن» به کارگردانی رامین جلیلی‌فرد و تهیه‌کنندگی مشترک امیر مؤمنی‌اصل و رامین جلیلی‌فرد، این فیلم آماده نمایش می‌شود. سایه‌روشن داستان مرد جوانی است که پس از آزادی از زندان اتفاقات عجیبی برای او رخ می‌دهد.

«سایه‌روشن» پس از پشت‌سرگذاشتن مراحل فنی، برای اکران عمومی و حضور در جشنواره‌های داخلی و خارجی آماده نمایش می‌شود.

معرفی دبیر جشن منتقدان

● **شرق:** شورای مرکزی انجمن منتقدان و نویسندگان سینمایی ایران، در تصمیمی جعفر گودرزی را به‌عنوان دبیر یازدهمین دوره جشن بزرگ منتقدان و نویسندگان سینمایی انتخاب کرد. در این جشن، آکادمی داوری انجمن، برگزیدگان خود را در سی‌وپنجمین جشنواره فیلم فجر معرفی می‌کند. جعفر گودرزی از پیش‌گستوان حوزه رسانه و نقد است که سابقه دبیری و نایب‌رئیس‌ی انجمن را در کارنامه خود دارد.

جایزه بهترین بازیگر مرد و زن به ترتیب به جواکین فینکس برای فیلم «تو هیچ‌وقت اینجا نبودی» و دایان کراوگر برای فیلم «در محوشدگی» اهدا شد. اما جواکین فینکس انگار اصلا برای گرفتن جایزه آماده نبود و با کشش‌های کتانی به روی صحنه آمد و با بهت‌زدگی جایزه خود را گرفت.

جایزه هیئت داوران هم به کارگردان بزرگ روس آندری زویاگینتسو و فیلم نفر‌س و زیبایش «بدون عشق» داده شد. هر چند جایزه هیئت داوران جایزه کمی نیست اما برای این فیلم زیبا که به نظر همه خبرنگاران بهترین و احساس‌برانگیزترین فیلم امسال بود کم بود. این فیلم که امسال نمره ۳٫۵ از پنج را در جدول نمرات منتقدان گرفته بود از تمام فیلم‌ها یک سر و گردن بالاتر بود. این باعث شد ما بار دیگر به این نتیجه برسیم که همیشه بهترین فیلم‌های کن از نگاه خبرنگاران و منتقدان دستان از نخل طلا کوتاه می‌ماند.

هر چند این چیزی از خوبی‌های فیلم «میدان» کم نمی‌کند که فیلمی به شدت متفاوت و هوشمندانه است و شاید بشود گفت بعد از «بدون عشق» تنها فیلمی بود که می‌توانست ادعای گرفتن نخل طلا را داشته باشد.

جایزه بهترین سناریو به طور مشترک بین یورگوس لانتیموس و اقیتمیس فیلیپو برای فیلم «کشتن کاتیموس» و لین رمزی برای فیلم «تو هیچ‌وقت اینجا نبودی» تقسیم شد. در بخش فیلم‌های کوتاه هم امسال استئاتا دو جایزه داده شد. نخل طلا به زیبا چنگ اریو برای فیلم «یک شب آرام» و جایزه ویژه هیئت داوران به «تیو ایراکسین» برای فیلم «سقف» اهدا شد. فیلم «وقت نهار» علیرضا قاسمی که نماینده ایران در این بخش بود از نخل با مزه ماند. جایزه دوربین طلایی هم که بهترین ساخته یک کارگردان، فارغ از حضورش در بخش‌های اصلی یا فرعی جشنواره داده می‌شود، به «لئونور سرای» فرانسوی برای فیلمش «دختر جوان» رسید تا جوایز امسال هم تقسیم شوند و عده‌ای خوشحال و عده‌ای ناراحت روانه خانه‌هاشان شوند.